

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гринь Ольги Валентинівни «Формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
8 червня 2026 р.

1. Виконання освітньо-наукової програми

Аспірантка Гринь Ольга Валентинівна у повному обсязі виконала індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

Гринь Ольга Валентинівна у процесі виконання освітньо-наукової програми здобула ґрунтовні знання за фахом, повною мірою опанувала окреслений програмою обсяг дослідницьких компетентностей, необхідних для реалізації наукового дослідження, а також пов'язаних із формуванням у здобувача загальнонаукового світогляду та дотриманням норм професійної етики, зокрема тих, які стосуються: планування та організації дослідження, його безпосередньої реалізації відповідно до визначених мети й завдань, застосування комплексу методів і технологій, у тому числі цифрових, необхідних для отримання, структурування, аналітичного опрацювання даних, їх узагальнення і систематизації.

Аспірантка в повній мірі оволоділа необхідними мовними компетентностями для репрезентації результатів власного наукового дослідження, а також для повного розуміння та глибокого якісно-кількісного аналізу іноземних джерел наукової літератури з подальшою формалізацією отриманих даних.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми)

Індивідуальний план наукової роботи аспірантки Гринь Ольги Валентинівни затверджений рішенням вченої ради факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол №7 від 20.06.2023 року).

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Повідайчик Оксана Степанівна.

Термін виконання роботи: 2023-2026 роки.

Гринь Ольга Валентинівна послідовно виконала усі складові затвердженого індивідуального плану наукової роботи у чітко встановлені

терміни, що було підтверджено результатами обговорення відповідних проміжних, піврічних та річних звітів на засіданнях кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

3. Актуальність теми дослідження. Екологічні виклики сучасності – зокрема погіршення стану природних екосистем, забруднення довкілля, виснаження ресурсної бази, кліматичні зміни та посилення антропогенного впливу на природу – актуалізують потребу в посиленні екологічної складової у професійній підготовці майбутніх учителів біології. Саме педагог відіграє ключову роль у формуванні екологічної культури здобувачів освіти, їхніх ціннісних орієнтацій і системи екологічних знань, виступаючи не лише транслятором відповідних ідей, а й їхнім носієм та зразком для наслідування. У зв'язку з цим постає необхідність цілеспрямованого пошуку ефективних шляхів формування екологічної культури майбутніх учителів біології в процесі їхньої професійної підготовки.

Модернізаційні процеси в освіті та сучасні суспільні виклики, зумовлені повномасштабною війною в Україні й глобальними змінами, посилюють потребу у впровадженні інноваційних технологій у формування екологічної культури майбутніх учителів біології. Такі технології не лише оновлюють зміст освіти, а й трансформують організацію освітнього процесу, сприяють його індивідуалізації та забезпеченню рівного доступу для здобувачів із різними освітніми потребами. Їх використання орієнтує підготовку майбутніх педагогів на перехід від репродуктивного засвоєння знань до їх практичного застосування в реальних і змодельованих екологічних ситуаціях. Зазначене створює умови для формування екологічної культури як цілісного особистісно-професійного утворення, що охоплює ціннісні орієнтації, екологічне мислення та готовність до відповідальної діяльності у взаємодії з довкіллям.

Потреба у формуванні екологічної культури майбутніх учителів біології опосередковано підтверджується результатами міжнародного дослідження PISA (2022), які виявляють недостатній рівень природничо-наукової грамотності українських учнів. Зокрема, середній показник України становить 450 балів, що нижче за середній рівень країн ОЕСР (485 балів). Аналіз результатів свідчить, що значна частина учнів не досягає базового рівня, тоді як лише незначний відсоток (близько 1–2%) демонструє високі результати. Це вказує не лише на труднощі у засвоєнні природничих знань, а й на недостатню здатність застосовувати їх для пояснення та розв'язання практичних, зокрема екологічно значущих, проблем. Така ситуація підсилює необхідність підвищення якості природничої освіти, що безпосередньо пов'язано з рівнем сформованості екологічної культури здобувачів освіти та ефективністю підготовки майбутніх педагогів.

Теоретичний аналіз досліджуваної проблеми та вивчення стану сформованості екологічної культури майбутніх учителів біології у сучасній освітній практиці дали змогу виявити низку суперечностей між:

– зростаючими вимогами суспільства до рівня екологічної культури педагогів та недостатнім рівнем її сформованості у випускників закладів вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта, предметною спеціальністю А4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини);

– необхідністю науково обґрунтованого підходу до формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій та недостатньою розробленістю теоретико-методичних засад цього процесу;

– наявністю інституційних передумов для впровадження інноваційних технологій у процес професійної підготовки майбутніх учителів біології та недостатнім рівнем підготовленості викладачів до їх системного використання з метою формування екологічної культури здобувачів освіти.

Актуальність проблеми, її недостатня теоретична та практична розробленість, а також визначені суперечності зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: «Формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій».

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до тематичного плану науково-дослідних робіт ДВНЗ «Ужгородський національний університет» «Сучасні тенденції розвитку української і світової педагогічної освіти» (державний реєстраційний номер №0123U101506). Тему дослідження затверджено на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол №7 від 20.06.2023 р.). Тему дослідження уточнено на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол №8 від 30.03.2026 р.).

5. Формулювання наукового завдання (проблеми), нове розв'язання якого отримано в дисертації

Наукове завдання, розв'язане в дисертації, полягає у обґрунтуванні й експериментальній перевірці ефективності організаційно-педагогічних умов та моделі формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій.

Нове розв'язання проблеми полягає у:

- з'ясуванні стану наукової розробленості проблеми та визначенні чинників, що зумовлюють формування екологічної культури майбутніх учителів біології у процесі професійної підготовки;
- розкритті сутності й змісту екологічної культури майбутніх учителів біології, характеристики її структури, визначенні компонентів, критеріїв, показників і рівнів сформованості;
- виявленні педагогічного потенціалу інноваційних технологій щодо формування екологічної культури майбутніх учителів біології;
- обґрунтуванні організаційно-педагогічних умов і розробленні моделі формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій;

- експериментальній перевірці ефективності організаційно-педагогічних умов і моделі формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій.

6. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна
Аспіранткою Гринь Ольгою Валентинівною на основі отриманих результатів дослідження вперше:

- *обґрунтовано й експериментально перевірено* організаційно-педагогічні умови формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій (удосконалення змісту освітніх компонентів еколого-спрямованої та професійної підготовки майбутніх учителів біології на засадах сучасних освітніх інновацій, розбудова інноваційного освітнього середовища для розвитку екологічної культури майбутніх педагогів у контексті соціоекологічної парадигми, розроблення й імплементація інноваційного методичного інструментарію формування екологічної культури майбутніх учителів біології); розроблено й апробовано структурно-функціональну модель формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій, яка охоплює взаємопов'язані блоки: цільовий (мета, завдання, методологічні підходи, принципи, цінності), організаційно-педагогічний (організаційно-педагогічні умови), методично-змістовий (етапи реалізації, освітні компоненти, інноваційні технології, форми, методи і засоби навчання), діагностико-результативний (компоненти, критерії, показники та рівні сформованості), що забезпечують цілісність і результативність досліджуваного процесу;

- *уточнено* сутність поняття екологічної культури вчителя біології як інтегровану професійно-особистісну якість, що репрезентує систему взаємопов'язаних знань, ціннісно-світоглядних орієнтацій, етичних установок і культурних норм поведінки, спрямованих на усвідомлену взаємодію з природним середовищем, та детермінує здатність майбутнього вчителя біології формувати власне професійно-ціннісне ставлення до природи, інтегрувати екологічні ідеї у педагогічну діяльність і транслявати відповідні цінності здобувачам освіти, що забезпечує становлення в них екологічного мислення, відповідального ставлення до довкілля та готовності до екологічно доцільної поведінки в умовах сталого розвитку; окреслено зміст екологічної культури вчителя біології, який структуровано через три взаємопов'язані підсистеми: світоглядно-ціннісну, інтегративно-змістову та культурно-професійну;

- *удосконалено* компоненти, критерії, показники та рівні сформованості екологічної культури майбутніх учителів біології; діагностичний інструментарій моніторингу рівня сформованості досліджуваної якості;

- *набули подальшого розвитку* положення щодо змісту професійної підготовки і шляхів формування екологічної культури майбутніх учителів біології, інноваційний методичний інструментарій її розвитку.

7. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується чіткістю окреслення кваліфікаційних ознак дослідження – його мети, об'єкта та предмета; підтверджується коректністю постановки завдань, обґрунтованістю вихідних теоретичних положень і використанням відповідної джерельної бази, а також добором комплексу дослідницьких методів, адекватних меті та завданням роботи.

Зокрема, застосовано *теоретичні методи*: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення та систематизація наукової літератури – для визначення теоретико-методологічних засад дослідження, обґрунтування основних положень та виокремлення шляхів формування екологічної культури майбутніх учителів біології; *емпіричні*: спостереження, анкетування, тестування, бесіда, вивчення результатів діяльності, нормативних документів, узагальнення досвіду роботи, аналіз освітньо-професійних програм, навчальних планів, робочих програм – з метою з'ясування особливостей формування екологічної культури майбутніх учителів біології у закладах вищої освіти; метод експертних оцінок – для діагностики рівня сформованості компонентів екологічної культури майбутніх учителів біології; моделювання – для розробки структурно-функціональної моделі формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій; педагогічний моніторинг – для відстеження динаміки рівнів сформованості екологічної культури майбутніх учителів біології; педагогічний експеримент – з метою перевірки ефективності організаційно-педагогічних умов та структурно-функціональної моделі формування екологічної культури майбутніх учителів біології; методи математичної статистики – для кількісного та якісного аналізу й інтерпретації результатів експериментального дослідження.

8. Теоретичне та практичне значення дисертаційної роботи

Теоретичне значення дослідження полягає в узагальненні та систематизації наукових підходів до проблеми формування екологічної культури майбутніх учителів біології, визначенні чинників, що зумовлюють цей процес у системі професійної підготовки. Розкрито сутність і зміст екологічної культури майбутніх учителів біології, обґрунтовано її структуру, компоненти, критерії, показники та рівні сформованості. Визначено педагогічний потенціал інноваційних технологій у формуванні екологічної культури майбутніх учителів біології, обґрунтовано організаційно-педагогічні умови та розроблено структурно-функціональну модель цього процесу.

Практичне значення дослідження полягає у розробці та впровадженні в освітній процес підготовки майбутніх учителів біології навчально-методичного забезпечення для дисциплін «Методика викладання біології», «Методика викладання основ здоров'я та валеології», «Основи фахової майстерності», «Організація та методика проведення екскурсій з біології», «Методика проведення лабораторних робіт у шкільному курсі біології», «Засоби

унаочнення біологічних об'єктів у школі»; підготовці методичних рекомендацій які розкривають особливості процесу формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій та забезпечують його реалізацію, а саме: «Теоретико-методичні засади використання інноваційних технологій у процесі формування екологічної культури майбутніх учителів біології», «Використання STEM-технологій у формуванні екологічної культури здобувачів освіти».

Матеріали дисертаційного дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти для проектування та організації навчальних занять і позааудиторної роботи майбутніх учителів біології, розроблення навчально-методичних посібників і електронних курсів; педагогами закладів загальної середньої освіти – для реалізації екологічно спрямованих освітніх практик; студентами – у процесі навчально-пізнавальної, науково-дослідницької та самоосвітньої діяльності.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Мукачівського державного університету (довідка №883 від 28.05.2026), ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (довідка №2090/01–14 від 29.05.2026).

9. Оцінка мови та стилю

Дисертацію написано згідно зі стилістикою наукових праць із коректним використанням відповідних мовностилістичних засобів, зокрема педагогічної та спеціальної термінології. Стиль викладення матеріалів – науковий. Текст дисертації характеризується чіткою композиційною структурою, між розділами дисертації, як частинами комплексного наукового дослідження, прослідковується логічний причинно-наслідковий зв'язок, окремі найбільш важливі дані у структурі тексту репрезентовано за допомогою рисунків та таблиць. Викладені матеріали дисертації характеризуються об'єктивністю аналізу, точністю формулювань та аргументацією тверджень. Спосіб подання матеріалів дослідження, наукових положень дисертації, висновків і рекомендацій забезпечують зрозумілість та доступність їх сприйняття.

10. Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації

Дисертаційна робота Гринь О.В. є завершеною науковою працею, яка за глибиною проведеного дослідження, його актуальністю, новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, змістом, обсягом та оформленням відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Структура та обсяг дисертації визначаються метою, завданнями, об'єктом та предметом дослідження. Робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (267 найменувань, з яких 55 – іноземною мовою), 26 додатків. Основний зміст викладено на 199 сторінках. У роботі вміщено 34 таблиці, 2 рисунки.

За формальними ознаками робота відповідає чинним вимогам, які висуваються до оформлення дисертації Міністерством освіти і науки України.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту

Зміст дисертації відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі 01 Освіта/Педагогіка.

12. Зауваження та рекомендації

У процесі написання дисертаційної роботи Гринь О.В. були враховані усі зауваження та рекомендації, надані науково-педагогічними працівниками кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи під час проміжних, піврічних та річних звітів, попередніх обговорень на засіданнях кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Зазначені зауваження та побажання носять суто рекомендаційно-консультативний характер і в жодній мірі не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, не зменшують рівнів її наукової новизни та практичної значущості, а відтак не є перешкодою для її подання в спеціалізовану вчену раду для офіційного захисту.

13. Відповідність дисертації вимогам, передбаченим Наказом Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами та доповненнями)

Дисертаційна робота Гринь О.В. повністю відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами та доповненнями).

14. Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих співавторами та зарахованих за темою дисертації.

За темою дисертаційного дослідження опубліковано 18 наукових і науково-методичних праць, зокрема: 1 стаття у журналі, що індексується у наукометричній базі Web of Science (у співавторстві); 8 статей у наукових фахових виданнях України; 7 публікацій апробаційного характеру; 2 публікації, які додатково відображають результати дисертації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Гринь О.В. Формування екологічної культури майбутніх учителів біології: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 58. Т. 1. С. 18–23.

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/58.1.2>.

URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/58/part_1/2.pdf

ISSN 2663-6085

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка самостійно виконала дослідження та підготувала публікацію до друку)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: екологічна освіта, екологічна культура, підготовка вчителів біології, вітчизняний і зарубіжний досвід.

2. Гринь О.В. Екологічна підготовка майбутніх педагогів у США. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2023. Вип. 2(53). С. 44–47.

DOI: 10.24144/2524-0609.2023.53.44-47.

URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/290298>

ISSN 2524-0609

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка самостійно виконала дослідження та підготувала публікацію до друку)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: екологічна підготовка, екологічна культура, майбутні педагоги, університети США, освітні компоненти.

3. Повідайчик О.С., Гринь О.В. Концепція сталого розвитку як основа неперервної екологічної підготовки майбутніх педагогів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2024. Вип. 1(54). С. 154–157.

DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2024.54.154-157>

URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/303903>

ISSN 2524-0609

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачкою здійснено аналіз і систематизацію наукових джерел, узагальнено теоретичні підходи до неперервної екологічної підготовки майбутніх педагогів на засадах сталого розвитку, визначено зміст і результати цього процесу, сформульовано основні положення та висновки статті (85%); Повідайчик О.С. – здійснено добір наукової літератури, уточнено окремі наукові позиції щодо формування екологічної культури майбутніх педагогів 15%))

КЛЮЧОВІ СЛОВА: екологічна культура, навколишнє середовище, неперервна екологічна підготовка майбутніх педагогів, освітня система, сталий розвиток.

4. Повідайчик О.С., Гринь О.В. Сутність і зміст поняття екологічної компетентності педагога. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 78. Том 2. С. 282–286.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/78-2-42>

URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/78_2024/part_2/44.pdf

ISSN 2308-4855 (Print)

ISSN 2308-4863 (Online)

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачкою здійснено аналіз і узагальнення наукових джерел, визначено сутність і зміст екологічної компетентності педагога, обґрунтовано її структуру та сформульовано основні положення і висновки статті (90%); Повідайчик О.С. – опрацьовано теоретичні положення дослідження, уточнено аспекти щодо формування екологічної компетентності педагогів (10%))

КЛЮЧОВІ СЛОВА: компетентність, компетентнісний підхід, екологічна компетентність, педагог, зарубіжні дослідження екологічної компетентності.

5. Гринь О. В. Шляхи формування екологічної культури майбутніх учителів біології у закладах вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2025. Вип. 2(57). С. 52–56.

DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2025.57.52-56>

URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/342671>

ISSN 2524-0609

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка самостійно виконала дослідження та підготувала публікацію до друку)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: екологічна культура, майбутні вчителі біології, заклади вищої освіти, інноваційні технології, сталий розвиток.

6. Bilyk L, Murzagaliev E, Skibina O, Hryn O, Kravchenko T. Improving the practical competence of students through educational and market cooperation. *Seminars in Medical Writing and Education*. 2025. 4:452.

DOI: <https://doi.org/10.56294/mw2025452>

URL: <https://mw.ageditor.ar/index.php/mw/article/view/452>

ISSN 3008-8127

(Scopus, іноземне видання)

(Здобувачкою здійснено збір, опрацювання та систематизацію даних, забезпечено їх валідацію, виконано візуалізацію результатів дослідження (20%); Білик Л. – концептуалізація дослідження, наукове керівництво, редагування й доопрацювання тексту роботи (20%); Кравченко Т. – методологія дослідження, управління проєктом, концептуалізація і валідація результатів, редагування та доопрацювання тексту статті (20%); Скібіна О. – формальний аналіз, розробка методологічних засад та виконання дослідження (20%); Мурзагалієв Е. – формальний аналіз і виконання дослідження, використання програмного забезпечення, підготовка початкового варіанту рукопису)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: практичні навички, сучасна освіта, стейкхолдери, співпраця, практика, бізнес.

7. Гринь О. В., Повідайчик О.С. Потенціал інноваційних технологій у процесі формування екологічної культури майбутніх учителів біології. *Вісник*

науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2026. №1(43) 2026. С. 1809–1832.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-1809-1822](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-1809-1822)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/36637>

ISSN 2786-6165 Online

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачкою обґрунтовано потенціал інноваційних технологій у процесі формування екологічної культури майбутніх учителів біології, розкрито особливості їх використання в освітньому процесі, сформульовано основні положення та висновки статті (90%); Повідайчик О.С. – здійснено добір наукової літератури, узагальнено наукові підходи щодо використання інноваційних технологій у формуванні екологічної культури майбутніх педагогів (10%))

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інноваційні технології, екологічна культура, майбутні вчителі біології, екологічна підготовка, цифрові технології, гейміфікація, проектна технологія, штучний інтелект.

8. Гринь О.В., Повідайчик О.С. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій. *Перспективи та інновації науки: журнал.* 2026. Вип. 4(62). С. 510–521.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4\(62\)-510-521](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4(62)-510-521)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/41642>

ISSN 2786-4952 Online

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачкою обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування екологічної культури майбутніх учителів біології, сформульовано основні положення та висновки статті (90%); Повідайчик О.С. – визначено методичні засади застосування інноваційних технологій в екологічній підготовці студентів (10%))

КЛЮЧОВІ СЛОВА: організаційно-педагогічні умови, екологічна культура, майбутні вчителі біології, професійна підготовка, екологічна освіта, середовищний підхід, соціоекологічна парадигма, інноваційні технології.

9. Гринь О.В., Повідайчик О.С. Моделювання процесу формування екологічної культури майбутніх учителів біології на засадах інноваційних технологій. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2026. №4(46). С.3227–3239.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4\(46\)-3227-3239](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4(46)-3227-3239)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/43197>

ISSN 2786-6165 (Online)

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачкою здійснено теоретико-методологічне обґрунтування моделі формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій, визначено етапність формування екологічної культури студентів (90%); Повідайчик О.С. – систематизовано отримані результати та сформульовано висновки (10%))

КЛЮЧОВІ СЛОВА: екологічна культура, майбутні вчителі біології, педагогічне моделювання, інноваційні технології, організаційно-педагогічні умови.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

- 10.Гринь О.В. Досвід екологічної освіти в Німеччині. *Навколишнє середовище для майбутнього через наукову освіту*: зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Ужгород, 1–2 червня 2023 р.). Ужгород: УжНУ, 2023. С. 19–20.

(Здобувачка самостійно виконала науковий пошук та підготовку публікації)

- 11.Гринь О.В. Тенденції екологічної підготовки молоді у вищій школі США. *Нотатки сучасної науки*. 2024. № 11. С. 25–26.

(Здобувачка самостійно виконала науковий пошук та підготовку публікації)

- 12.Повідайчик О.С., Гринь О.В. Шляхи формування екологічної культури молоді в США. *Research work in the system of training teachers in technological fields: materials of the scientific and practical conference* (Berlin, January 15, 2024). Berlin: European conferences, 2024. С. 235–236.

(Здобувачкою узагальнено наукові підходи до формування екологічної культури молоді в США, визначено ефективні практики екологічної освіти)

- 13.Вакерич М.М., Гасинець Я.С., Симочко В.В., Куруц Н.В., Гринь О.В. Роль екологічної освіти і виховання на сучасному етапі розвитку України: зб. Матер. 78-ї підсумкової конференції професорсько-викладацького складу ДВНЗ «УжНУ». Серія «Біологія» (Ужгород, 29 лютого 2024 р.). Ужгород: УжНУ, 2024. С. 58–59.

(Здобувачкою проаналізовано Концепцію екологічної освіти України, запропоновано узагальнене бачення ролі екологічної освіти і виховання у формуванні екологічної культури особистості)

- 14.Повідайчик О.С., Реблян А.М., Гринь О.В. Тенденції науково-дослідницької підготовки майбутніх педагогів у зарубіжній вищій школі. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2024. №49. С. 30–31.

(Здобувачкою окреслено сучасні тенденції науково-дослідницької підготовки майбутніх педагогів у зарубіжній вищій школі, визначено ключові підходи та особливості її реалізації)

- 15.Гринь О.В., Повідайчик О.С. Теоретичні засади використання інноваційних технологій у формуванні екологічної культури майбутніх педагогів. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук*: зб. наук. праць з матеріалами VIII Міжнар. наук. конф. (Тернопіль, 20 лютого 2026 р.). Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026. С. 284–288.

(Здобувачкою здійснено узагальнення результатів дослідження щодо інноваційних технологій формування екологічної культури майбутніх учителів біології, визначено їх системний характер та роль у трансформації екоосвітнього простору закладів вищої освіти)

- 16.Гринь О.В., Повідайчик О.С. Методичні аспекти застосування інноваційних технологій у формуванні екологічної культури майбутніх учителів біології. *Advanced top technology*. 2026. №20. С. 13–15.

(Здобувачкою здійснено систематизацію наукових джерел щодо рівнів інноваційності та екокультурного потенціалу педагогічних технологій, визначено особливості інтеграції традиційних та інноваційних підходів у процесі формування екологічної культури майбутніх учителів біології)

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

- 17.Гринь О.В. Теоретико-методичні засади використання інноваційних технологій у процесі формування екологічної культури майбутніх учителів біології: методичні рекомендації. Ужгород: УжНУ, 2026. 28 с.

(Здобувачка самостійно виконала науковий пошук та підготувала методичні рекомендації до друку)

- 18.Гринь О.В. Використання STEM-технологій у формуванні екологічної культури здобувачів освіти: методичні рекомендації до виконання лабораторних досліджень. Ужгород: УжНУ, 2026. 21 с.

(Здобувачка самостійно виконала науковий пошук та підготувала методичні рекомендації до друку)

15. Результати перевірки роботи на академічний плагіат

За допомогою сертифікованої програми StrikePlagiarism.com було здійснено перевірку дисертаційної роботи Гринь О.В. та встановлено коефіцієнт подібності 1: 0,61% та коефіцієнт подібності 2: 0%. Виявлені за допомогою програми StrikePlagiarism.com текстові співпадиння (цитування) мають посилання на відповідні першоджерела, внесені до списку використаної літератури. Запозичення (співпадиння) в тексті не мають ознак плагіату. Подані до захисту наукові матеріали є власним напрацюванням аспірантки, текст дисертації є оригінальним. Робота визнається самостійною та рекомендується бути допущеною до захисту.

Положення дисертації апробовано на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (протокол №13 від 8 червня 2026 р.). За результатами засідання ухвалено затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів та рекомендувати до захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційну роботу Гринь Ольги Валентинівни «Формування екологічної культури майбутніх учителів біології засобами інноваційних технологій» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Головуюча на засіданні
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри
загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи

Галина РОЗЛУЦЬКА

Підпис д. пед. н., проф. Г.М. Розлуцької
засвідчую

Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

Олена МЕЛЬНИК